

Dravya Guna 2 – Chart and Photos. (Dr. Prashant S. Chivate)

How to read –

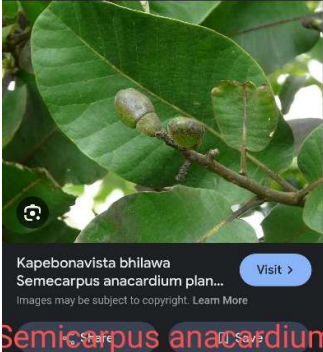
- On every left side of book, there are photos of particular dravyas. On right side of book, there is detail explanation of each Dravya according to Families.
- Images, Family, Latin name, Rasa, virya, vipak, Useful part, and certain Paryayi Nam are important.
- Just take 15 minutes daily to read this, within 2 months you will be ready for Dravya guna 2

- वीर्य – S → शीत ; U → उष्ण
- रस - M → मधुर, A → अम्ल, L → लवण, U → उष्ण (कटु), T → तिक्त, K → कषाय
- गुण - गु → गुरु, ल → लघु, रु → रुक्ष, स्नि → स्निग्ध, ती → तीक्ष्ण

- वीर्यविपाक रंग –
- Blue background → मधुर विपाक आणि शीत वीर्य
- Red background → कटु विपाक आणि उष्ण वीर्य
- Red letters → उष्ण वीर्य आणि मधुर विपाक
- Blue letters → शीत वीर्य आणि कटु विपाक
- Black letters → इतर वीर्य आणि विपाक

	 Kalmegh	 Barleria cristata	 alangium salvifolium
 Achyranthus aspera	 Aerva lanata	 crinum latifolium	 crinum asiaticum

1. Acanthaceae – वासा कुल				
वासा	Adathoda Vasica	कटु-शीत-TK-रु, ल	छेदन	मूल, पत्र, पुष्प
	वासक, वासिका, सिंहास्य, वाजिदंत, वृष, आटरुषक, सिंह, भिषग्माता, पंचमुखी, ताम्रका, सिंहपर्ण			
कालमेघ	Andrographis paniculata	कटु-उष्ण-T-रु, ल	यकृत	पंचांग
	यवतिक्ता, कल्पनाथ			
कोकिलाक्ष	Asteracantha longifolia	मधुर-शीत-M- गु, स्नि	शुक्रजनन	मूल, बीज, पंचांग, क्षार
	इक्षुरक, कांडेक्षु, इक्षुगंधा, इक्षुबालिका, तालमखाना			
सैरेयक - पीत	Barleria prionitis - सैरेयक, सहचर, झिंटी	मधुर-उष्ण-TM-ल	कुष्ठघ्न	पंचांग, पत्र
- नील	B. cristata – कुरंट, कुरबक, कटसारिका			पंचांग, पत्र
- श्वेता / रक्ता	B. Strigosa – वाण, आर्तगल, श्वेतपुष्प, पियावासा			पंचांग, पत्र
उतंजन	Blepharis edulis	U-M-MT	वाजीकर	root
छत्रक	Agaricus compestris – मशरूम	S-M-M		whole
Trick – Anything can happen – Acanthaceae – कोकिलाला एक strong वास आला. म्हणून ती जोरात ओरडली, एवढ्या जोरात की तीचा आवाज आष्टापर्यंत लांब गेला. (कोकिलाक्ष - Asteracantha longifolia). (वास – वासा – vasica). त्या वासाने काळे मेघ दाटून आले. आणि त्यातून पाणी गळू लागले (कालमेघ - Andrographis paniculata). काही लोक शेतामध्ये compost खत टाकत होते. काळे मेघ आल्याने त्या एग्रोमधील लोकांना छत्री घ्यावी लागली (छत्रक - Agaricus compestris). काही लोकांचे अंजन पाण्याने उतू गेले त्यामुळे त्यांना blephritis चा त्रास सुरू झाला (उतंजन - Blepharis edulis). बाकी लोके इकडे तिकडे पळू लागले (सैरेयक) – काही लोक bar मध्ये जाऊन पीत बसले (पीत – Barleria prionitis), श्वेता, रक्ता ह्या स्त्रीया सुध्दा barमध्ये गेल्या (B. strigosa). आणि काही लोक पावसात नीळ फुलेप्रमाणे रडत बसले (नील – B. Cristata)				
2. Alangiaceae – अंकोल कुल				
अंकोल	Alangium salvifolium	मधुर-शीत-TKU	विषघ्न	मूलत्वक, बीज, बीजतैल, फल
	पीतसार, निकोचक, गंधपुष्प, ताम्रफल, दृढकंटक, गुप्तस्नेह, अंकोट			
Trick – साळवीचे alan uncle – विषघ्न काम करतात (अंकोल – Alangium salvifolium)				
3. Amaranthaceae – अपामार्ग कुल				
अपामार्ग	Achyranthes aspera	कटु-उष्ण-UT-रु, ल, ती, स	यकृत	मूल, पत्र, पंचांग, तंडुल
	दुर्ग्रहा, शिखरी, अधःशल्य, मर्कटी, मयूरक, खरमंजिरी, प्रत्यकपुष्पी, किणिहा, काण्डकंट, मर्कटपिप्पली, खरमंजिरी			
गोरक्षमज्जा	Aerva lanata – गोरखमज्जा	U-K-KT	अश्मरीभेदन	
Trick – अमर गोमातासोबत मार्गावर रनिंग करत होता – Amaranthaceae अपामार्ग – या मार्गावर आर्ची सारखे अप्सरा रनिंग करत असतात – Achiranthos aspera गोरक्षमज्जा – गायी एरवी लाता मारतात. - Aerva lanata				
4. Amryllidaceae – तालमुली कुल				
सुदर्शन	Crinum latifolium	U-M-MT	कर्ण्य	Rhizome
	चक्रांगी, वत्सादनी, मेचका, मधुपर्णिका, सोमवल्ली			
नागदमनी	Crinum asiaticum	U-M-MT	ज्वरघ्न	Rhizome
	तालमुली			
Trick – अमरी (Amryllidaceae) दिसायला सुन्दर (सुदर्शन) होती पण तिच्या नाकात दम नव्हता (नागदमनी). दिसायला सुंदर होती तरीही ती नेहमी लता चे लोफी सोंग ऐकत रडायची (सुदर्शन – Crinum latifolium). आणि तिच्यात asia च्या बाहेर जाण्याच्या दम नव्हता (नागदमनी – Crinum asiaticum)				

 <i>buchanania latifolia</i>	 <i>Rhus parviflora</i>	 <i>pistacia intergerrima</i>	 <i>pistacia intergerrima</i>
 <i>Semicarpus anacardium</i>	 <i>Semicarpus anacardium</i>	 <i>Alstonia scholaris</i>	 <i>Alstonia Scholaris</i>
 <i>carissa carandus</i>	 <i>holarrhena antidysenterica</i>	 <i>holarrhena antidysenterica</i>	 <i>nerium indicum</i>
 <i>Thevetia peruviana</i>	 <i>polyalthia longifolia</i>	 <i>rauwolfia serpentina</i>	 <i>pistia stratiotes</i>

5. Anacardaceae – आम्र कुल				
आम्र	Mangifera indica	इतर – K पक्क फल – मधुर – मधुर – शीत अपक्क फल – कषायअम्ल – अम्ल – उष्ण	मूत्र संग्रह	
	आम्र, चूत, रसाल, सहकार, मधुदूत			
प्रियाल	Buchanania latifolia	मधुर-शीत-M	उदरद	त्वक, बीजमज्जा
	बहुलवल्कल, खरस्कंध, स्नेहबीज, तापसेष्ट, चार			
कर्कटशृंगी	Rhus succedania	कटु-उष्ण-KT – रु, ल	कासहर	
	कुलीर, विषाणिका, अजशृंगी, चक्रा, चन्द्रा, श्रुंगिका, कलिंग, कर्कटा, कर्कटकी, श्रुंगनामा, अर्थचंपिका, कर्कटाख्या			
रूमीमस्तगी	Pistacia integerrima	U-M-MK	छेदन	Niryas
भल्लातक	Semecarpus anacardium	U-M-UKM- ल, स्नि, ती		बीज
	अरुष्कर, अग्रिक, शोफ़कृत, अग्रिमुख, अनल, वातारी, महातीक्ष्ण, स्फोटबीजक, वीरवृक्ष – Marking Nut			
तितितंडिक	Rhus parviflora	U-A-A		फल
Trick – आमच्या anaconda movie (Anacardiaceae) प्रियाल ही हिरोइन आहे आणि आम्र हा हीरो. कर्कटशृंगी व रूमीमस्तगी ह्या त्यांच्या 2 मुली होत्या. त्या 2 मुलींवर तितितंडिक व भल्लातक हे 2 villan प्रेम करत होते.				
6. Apocyanaceae – कुटज कुल				
सीताफल	Annona squamosa - गंडगात्र	S-M-M	मूत्र विरेचन	फल
सप्तपर्ण	Alstonia scholaris	कटु-उष्ण-TK- ल, स्नि	विषमज्वरघ्न	त्वक
	विशालत्वक, शारद, विषमच्छद, छत्रपर्ण, शुक्तिपर्ण, युग्मपर्ण, बहुच्छद, पृथकपत्र, सुदीर्घ, अयुग्मच्छद, गुच्छपुष्प, दलेगंधी			
करमर्द	Carissa carandas	U-A-A	कासहर	फल, bark
	करौन्दा, सुषेण, साम्लपुष्प, जातीपुष्प, कृष्णपाक फल, क्षीरफल			
कुटज	Holarrhena antidysentrica	कटु-शीत-TUK- रु, ल	उपशोषण	त्वक, बीज (इन्द्रयव)
	गिरीमल्लिका, वत्सक, कलिंग, इंद्रवृक्ष, इन्द्रयव, पांडूरदम, बसन्त			
करवीर	Rakt – Nerium indicum / Pita – Thevetia peruviana	कटु-उष्ण-TKU-रु, ल, ती	हृद्य	मूल, मूलत्वक
	अश्वमारक, हयमारक, महावीर, हयघ्न, कुंद, श्वेतपुष्पक, शतकुंभ, दिव्यपुष्प, पीतरक्त, प्रसव, हरिप्रिय, कूर, विषवीर्यशंका			
काष्ठदारु	Polyalthia longifolia	कटु-उष्ण-TU- रु, ल	ज्वरघ्न	
	नकली अशोक, देवदारी			
सर्पगंधा	Rauwalfia serpentina	कटु-उष्ण-TU-रु, स	निद्राजनन	मूल
	धवलविटप, चंद्रमार, नाकुली, सुरसा, भुजंगाक्षी, विषनाशिनी			
जलकुम्भी	Pistia stratiotes – कौटनाशक	शीत-मधुर-MTU	रक्तस्तम्भन	
Trick – सीताफल वरचे shapes – squares, असे squares आणि कोणाला नसतात – Annona – चवीला MMS				
- करवीर – एकदम वीर पुरुष – पाहिल्यावरच हृदय धडधडू लागले (हृद्य). करवीर हा UK मध्ये असतो. त्याचे रक्त त्याला नेहमी india ला ने म्हणत असते (रक्त – Nerium indicum). पण त्याचे पित्त त्याला peru या देशात ठेव म्हणत असते (पित्त – thevetia peruviana) - काष्ठदारु – काष्ठपासून दारु निर्माण करण्यासाठी बरेच (poly) आणि long असे काष्ठ लागतात. त्याला KUTUn-कुटून त्याची दारु काढता येते. ती दारु ताप आल्यावर प्यायची. देशी उपाय.				

 acorus calamus	 acorus calamus	 alocacia india	 alocacia india
 amorphophyllus campanulatus	 amorphophyllus campanulatus	 aristolochia indica	 gymnema sylvestre
 hemidesmus indicus	 Cryptolepis buechanani Roemer & Schultes Species Images may be subject to copyright. Learn more cryptolepis buechanani Share Save	 Leptadenia reticulata (Retz.) Wight Species Images may be subject to copyright. Learn More leptadenia reticulata Visit >	 marsdenia tenacissima